ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ២០១៤-២០២៣

ឯកសារសង្ខេបទី ១

១. ការព្យាករណ៍អាកាសធាតុ

- សីតុណ្ហភាពមធ្យមប្រចាំខែនឹងកើនឡើងចន្លោះពី០,០១៣°C ដល់ ០,០៣៦°C ក្នុងមួយឆ្នាំៗ រហូតដល់ឆ្នាំ២០៩៩។
- ការព្យាករណ៍នានាបានបញ្ជាក់ថា ជារួមកម្ពស់ទឹកភ្លៀងមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនឹងកើន នៅប្រទេសកម្ពុជា។
- កម្ពស់ទឹកសមុទ្រនៅក្នុងតំបន់ នឹងកើនឡើងទៅតាមកម្រិត រហូតដល់ឆ្នាំ២០៩០ ធៀបនឹងឆ្នាំ១៩៨០-១៩៩៩ កម្ពស់ទឹកសមុទ្រនឹងកើនឡើងពី
  - ◊ ០,១៨-០,៤៣ម. នៅក្រោមសេណារីយ៉ូអត្រាបញ្ចេញឧស្ម័នកម្រិតទាប (SRES B1)
  - ◊ ០,២១-០,៥២ម. នៅក្រោមសេណារីយ៉ូអត្រាបញ្ចេញឧស្ម័នកម្រិតមធ្យម (SRES A1B)
  - ◊ ០,២៣-០,៥៦ម. នៅក្រោមសេណារីយ៉ូ អត្រាបញ្ចេញឧស្ម័នកម្រិតខ្ពស់ (SRES A2)។

  នេះមានន័យថា ប្រសិនអត្រាកំណើនកម្ពស់ទឹកសមុទ្រនឹងមាន០,៥៦ម. គឺអាចបង្កឱ្យមានការជន់លិចជាអចិន្ត្រៃយ៍លើផ្ទៃដីទំហំប្រមាណ២៥.០០០ ហិកតា នៅតាមតំបន់ឆ្នេរកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល៩០ឆ្នាំខាងមុខ។

ឥទ្ធិពល

- ទិន្នផលស្រូវនឹងថយចុះ១០% សម្រាប់កំណើនសីតុណ្ហភាព ១°C ធៀបនឹងសីតុណ្ហភាពអប្បបរមានៅរដូវដាំដុះ (ពេលយប់)។
- នៅរដូវវស្សានឹងមានភ្លៀងច្រើនជាងមុន ដោយឡែកនៅរដូវប្រាំងវិញមានសភាពស្ងួតហែងចំពោះខេត្តមានរយៈកម្ពស់ខ្ពស់។
- ឆ្នេរសមុទ្រកម្ពុជា នឹងងាយរងគ្រោះដោយសារកំណើនកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ និងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរពីខ្យល់ព្យុះទីហ្វុងកាន់តែញឹកញាប់។
- តំបន់ឆ្នេរនឹងរងឥទ្ធិពលពីខ្យល់ព្យុះស៊ីក្លូន ចំណែកតំបន់ទំនាបកណ្តាលនឹងរងគ្រោះដោយសារទឹកជំនន់។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (ផ.យ.ប.អ.ក.) ២០១៤-២០២៣ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈវិធានការបន្សាំ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការអភិវឌ្ឍដោយបញ្ចេញកាបូនតិច។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជាឯកសារគោលនយោបាយជាតិ ដែលបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ នៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៣។

២. សង្ខេប ផ.យ.ប.អ.ក. ២០១៤-២០២៣

ចក្ខុវិស័យ

កម្ពុជាអភិវឌ្ឍឆ្ពោះទៅរកសង្គមមួយដែលបៃតង បញ្ចេញកាបូនតិច ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សមធម៌ ចីរភាព និងពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹងជាគោល។

គោលបំណង

១. កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះរបស់ប្រជាជន ជាពិសេសក្រុមអ្នកដែលងាយរងគ្រោះបំផុត និងប្រព័ន្ធសំខាន់ៗ (ធម្មជាតិ និងសង្គម) បណ្តាលមកពីផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

២. បង្វែរទៅកេមាគ៌ាអភិវឌ្ឍបៃតង តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍបញ្ចេញកាបូនតិច និងបច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធ។

៣. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការចូលរួមរបស់សាធារណជនក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ (ទ.យ.)

Objective 1:
- **ទ.យ. ២៖** កាត់បន្ថយភាពងាយរងគ្រោះតាមវិស័យ តំបន់ យេនឌ័រ និងសុខភាព នៅចំពោះមុខផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- **ទ.យ. ៣៖** លើកកម្ពស់ ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសំខាន់ៗ (បឹងទន្លេសាប ទន្លេមេគង្គ តំបន់ឆ្នេរ តំបន់ខ្ពង់រាប ។ល។) ជីវៈចម្រុះ តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងតំបន់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌។
- **ទ.យ. ៦៖** លើកកម្ពស់ការចូលរួម និងកិច្ចគាំពារសង្គមបែបបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីកាត់បន្ថយការបាត់បង់ និងខូចខាត។

Objective 2:
- **ទ.យ. ១៖** លើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុ តាមរយៈការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសន្តិសុខស្បៀង ទឹក និងថាមពល។
- **ទ.យ. ៤៖** លើកកម្ពស់ការកសាងផែនការ និងបច្ចេកវិទ្យាបញ្ចេញកាបូនតិច ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។

Objective 3:
- **ទ.យ. ៥៖** កែលម្អសមត្ថភាព ចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងសម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- **ទ.យ. ៧៖** ពង្រឹងស្ថាប័ន និងក្របខ័ណ្ឌការងារសម្របសម្រួលសម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុថ្នាក់ជាតិ។
- **ទ.យ. ៨៖** ពង្រឹងកិច្ចសហការ និងចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅថ្នាក់តំបន់ និងពិភពលោក។

៣. ដំណាក់កាលសម្រាប់អនុវត្ត ផ.យ.ប.អ.ក.

រយៈពេលខ្លី (២០១៣-២០១៤)	▪ រៀបចំយន្តការចាត់ចែងស្ថាប័ន និងហិរញ្ញវត្ថុ ▪ កសាងផែនការសកម្មភាពលម្អិត និងចាត់អាទិភាព (២០១៤-២០១៨) ដោយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ▪ រៀបចំក្របខ័ណ្ឌហិរញ្ញប្បទានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ▪ បង្កើតក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ ▪ បង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ស្តីពី ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
រយៈពេលមធ្យម (២០១៤-២០១៨)	▪ រៀបចំយន្តការទទួលបានមូលនិធិបន្សាំ និងមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង ▪ ស្រាវជ្រាវ និងការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង ▪ អភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ▪ បញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅតាមកម្រិតថ្នាក់នៃវិស័យនានា ▪ ប្រតិបត្តិប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ▪ ចាប់ផ្តើម និងពង្រីកជាបណ្តើរៗនូវគម្រោងថវិកា និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្ត ▪ បង្កើតស្ថាប័នសមស្របមួយ ដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ និងលក្ខណៈសម្បត្តិពេញលេញ ដែលអាចបានការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ និងមានសិទ្ធិទទួលយកថវិកាដោយផ្ទាល់ពីមូលនិធិបន្សាំ និងមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង។
រយៈពេលវែង (២០១៩-២០២៣)	▪ ពង្រីកសកម្មភាពជោគជ័យ ដែលសម្រេចបានកន្លងមក និងបន្តបញ្ជ្រាបការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងកម្មវិធីនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ▪ បង្កើនការប្រើប្រាស់មូលនិធិគាំទ្រ សម្រាប់កម្មវិធីជាតិ រួមទាំងការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់វិធានការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ តាមរយៈរដ្ឋបាលនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

បញ្ហាអន្តរវិស័យ

- យេនឌ័រ កិច្ចគាំពារសង្គម ការស្រាវជ្រាវ ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ការប្រាស្រ័យទាក់ទង M&E ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ និងការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង

ភាពជាដៃគូ

- ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (ទាំងជាតិ និងអន្តរជាតិ) វិស័យឯកជន សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងអង្គការដទៃទៀត

៤. ការផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ

យន្តការហិរញ្ញប្បទានប្រែប្រួលអាកាសធាតុរបស់ជាតិត្រូវគាំទ្រវិធីសាស្ត្រជាយុទ្ធសាស្ត្រនេះ តាមរយៈការអនុវត្តគោលការណ៍នានាដូចតទៅ ៖

⇒ **ការបន្សុីគ្នាជាមួយអាទិភាពជាតិ** តាមរយៈការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់កម្មវិធី និងគម្រោងនានា ដែលមានចែងនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពនៅក្រោម **ផ.យ.ប.អ.ក.**។

⇒ **ការប្រមូលផ្តុំធនធាន** ដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃចំណាយប្រតិបត្តិការ។

⇒ **ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ និងនីតិវិធីរបស់ជាតិ** ដែលមូលនិធិជាតិប្រែប្រួលអាកាសធាតុមួយ អាចនឹងត្រូវបង្កើតឡើង ដើម្បីទទួលការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុពីក្នុង និងក្រៅប្រទេស ហើយវិភាជន៍មូលនិធិនេះទៅគម្រោងប្រែប្រួលអាកាសធាតុដែលមានអាទិភាពខ្ពស់។

⇒ **ការផ្ទេរអំណាចទៅថ្នាក់ក្រោម** ដោយធានាថាធនធានថវិកាត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការចាត់ចែងរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានដែលពាក់ព័ន្ធ។ ចំណែក **គ.ជ.គ.ប.អ.** ជាអ្នកសម្របសម្រួលហិរញ្ញប្បទានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដើម្បីបន្សុីជាមួយអាទិភាពនានារបស់ជាតិ។

៥. ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (M&E)

ផ.យ.ប.អ.ក. ទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមតាមរយៈការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌជាតិមួយសម្រាប់ M&E លើការងារប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ គោលបំណងរបស់ក្របខ័ណ្ឌជាតិសម្រាប់ M&E លើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមមាន៖

⇒ វាស់ស្ទង់ប្រសិទ្ធភាពនៃកិច្ចប្រឹងប្រែងក្នុងការងារបន្សាំនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

⇒ ពិនិត្យតាមដានសកម្មភាពកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ដែលបញ្ចេញកាបូនតិចៗ។

⇒ ចងក្រងភស្តុតាង និងមេរៀននានា ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការកសាងគោលនយោបាយទៅអនាគត។

⇒ សម្រួលឱ្យមានសមាហរណកម្មស៊ីសង្វាក់គ្នានៃ M&E លើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅក្នុងការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងវិស័យសំខាន់ៗ។

⇒ ផ្តល់ព័ត៌មានដែលចាំបាច់ ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចធ្វើរបាយការណ៍ក្រោមអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។

មីនា ២០១៤

ផលិតដោយ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (គ.ជ.គ.ប.អ.)
គាំទ្រថវិកាដោយ កម្មវិធីសម្ព័ន្ធភាពប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា (CCCA)
ក្រសួងបរិស្ថាន អគារលេខ ៤៨ វិថីព្រះសីហនុ រាជធានីភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ៖ (៨៥៥-២៣) ២១៨ ៣៧០
អ៊ីម៉ែល៖ admin@camclimate.org.kh គេហទំព័រ៖ www.camclimate.org.kh

CAMBODIA CLIMATE CHANGE ALLIANCE
Implemented by: Supported by:
Ministry of Environment European Union UNDP Danida SWEDEN

CAMBODIA CLIMATE CHANGE STRATEGIC PLAN 2014 – 2023

Fact Sheet 1

1. KEY FACTS ON CLIMATE PROJECTION

- Mean monthly temperatures will increase between 0.013°C and 0.036°C per year by 2099.
- Mean annual rainfall indicates an increase in rainfall for Cambodia.
- Sea levels in the region are projected to rise under various scenarios by 2090 relative to 1980 – 1999:
  - ◊ 0.18 - 0.43 m under low emission scenarios (SRES B1),
  - ◊ 0.21 – 0.52 m under medium emission scenario (SRES A1B),
  - ◊ 0.23 – 0.56 m under high emission scenario (SRES A2). This rate would cause permanent inundation of about 25,000 ha of coastal Cambodia within 90 years.

Implications

- Rice grain yield will decline by 10% for each 1°C increase in growing-season (night temperature).
- Rainfall will get higher in the provinces at higher elevation during the wet season, but it will get drier during the dry season.
- The coastline is vulnerable to sea-level rises and the severe impacts of more frequent typhoons.
- Coastal zones would be affected by tropical cyclones while the central plains would experience seasonal flooding.

Cambodia Climate Change Strategic Plan (CCCSP) 2014-2023 is designed to ensure strategic cohesion to address a wide range of climate change issues concerning adaptation, GHG mitigation, and low-carbon development.

CCCSP is the first ever comprehensive national policy document responding to climate change issues launched in November 2013.

2. SUMMARY OF CCCSP 2014-2023

VISION

Cambodia develops towards a green, low-carbon, climate-resilient, equitable, sustainable and knowledge-based society.

GOALS

Goal 1: Reducing vulnerability to climate change impacts of people, in particular the most vulnerable, and critical systems (natural and societal).

Goal 2: Shifting towards a green development path by promoting low-carbon development and technologies.

Goal 3: Promoting public awareness and participation in climate change response actions.

STRATEGIC OBJECTIVE (S.O.)

Goal 1:
- **S.O. 2:** Reduce sectoral, regional, gender vulnerability and health risks to climate change impacts.
- **S.O. 3:** Ensure climate resilience of critical ecosystems (Tonle Sap Lake, Mekong River, coastal ecosystems, highlands, etc.), biodiversity, protected areas and cultural heritage sites.
- **S.O. 6:** Promote adaptive social protection and participatory approaches in reducing loss and damage due to climate change.

Goal 2:
- **S.O. 1:** Promote climate resilience through improving food, water and energy security.
- **S.O. 4:** Promote low-carbon planning and technologies to support sustainable development.

Goal 3:
- **S.O. 5:** Improve capacities, knowledge and awareness for climate change responses.
- **S.O. 7:** Strengthen institutions and coordination frameworks for national climate change responses.
- **S.O. 8:** Strengthen collaboration and active participation in regional and global climate change processes.

3. IMPLEMENTATION PHASES

Phase	Activities
Immediate term (2013 – 2014)	▪ Institutional and financial arrangements; ▪ Develop action plans (2014-2018) by concerned line ministries and agencies; ▪ Develop a Climate Change Financing Framework; ▪ Establish a national M&E framework; ▪ Develop a Climate Change Legal Framework.
Medium term (2014 – 2018)	▪ Establish a nationally accredited mechanism for the Adaptation Fund and Green Climate Fund; ▪ Research and knowledge management activities; ▪ Develop capacity; ▪ Mainstream climate change at various sectoral levels; ▪ Operationalize M&E and data management system; ▪ Increase the climate change finance for national and sub-national planning, budgeting and implementation modalities; ▪ Establish appropriate institution with sufficient capacity and full credibility for direct access to the Adaptation Fund and Green Climate Fund.
Long term (2019 – 2023)	▪ Scale-up successful pilots and carry on with the mainstreaming of climate change at national and sub-national levels; ▪ Increase the use of budget support for national programmes, including implementation of climate change response measures through sub-national administrations.

Cross-Cutting Issue:

- Gender, Social Protection, Research, Education Awareness, Communication, M&E, Climate Financing, Knowledge Management

Partnership:

- Development Partners, NGOs, Private Sectors, Local Communities, Organizations

4. FINANCING RESOURCES

National climate change financing mechanisms shall support this strategic approach through the application of the following principles:

⇒ **Alignment with national priorities** through funding programmes and projects identified in action plans under the CCCSP.

⇒ **Having pooled resources mechanism** in order to minimize transaction costs.

⇒ **Use of national systems and procedures** that a national climate fund may be set up to receive domestic and external financial support and allocate it to high priority climate change projects.

⇒ **Subsidiarity** by ensuring financing mechanism are managed by the most qualified line ministries or local governments while climate change financing will need to be coordinated by the NCCC.

5. MONITORING AND EVALUATION (M&E)

The CCCSP recognises the importance of addressing these challenges by establishing a national framework for M&E of climate change. The aim of the national framework for M&E of climate change is to:

⇒ Measure adaptation efforts in keeping development on track in a changing climate.

⇒ Monitor climate change mitigation actions and low -carbon development policies.

⇒ Generate evidence and lessons as a basis for future policy development.

⇒ Facilitate the coherent integration of M&E of climate change in national development planning and key sectors.

⇒ Provide the information required to fulfil the reporting obligations towards the UNFCCC and development partners.

March 2014

Produced by National Climate Change Committee (NCCC)
Financially supported by Cambodia Climate Change Alliance (CCCA)
Ministry of Environment, # 48, Samdech Preah Sihanouk Blvd., Phnom Penh, Cambodia
Phone/Fax: (855-23) 218 370, Email: admin@camclimate.org.kh
Obtain full fact sheets from www.camclimate.org.kh

CAMBODIA CLIMATE CHANGE ALLIANCE
Implemented by: Supported by:
Ministry of Environment · European Union · UNDP · Danida · SWEDEN